

colloquium-journal

ISSN 2520-6990

Międzynarodowe czasopismo naukowe

Art
Philological sciences
Pedagogical sciences
Sociological sciences
Social communication

№33(120) 2021

Część 2

Бабаян Юлія Олександрівна,
Рябоконт Марія Дмитрівна

Миколаївський національний університет імені В.О.Сухомлинського

РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Babayan Julia,
Ryabokon Maria

Mykolaivskyi National Sukhomlynskyi University

DEVELOPMENT OF CREATIVE ABILITIES OF STUDENTS BY MEANS OF INTERACTIVE TECHNOLOGIES

Анотація.

Проблема творчих здібностей особистості, пошук ефективних шляхів їх розвитку відноситься до універсальних проблем психології та педагогіки і зберігає актуальність на сучасному етапі суспільного розвитку. У статті аналізуються поняття «здібності» та «творчі здібності». Зазначено, що розвиток творчих здібностей студента, його творчих орієнтацій відбувається під різних чинників, проте у системі освіти реалізація цих завдань є важливою складовою освітнього процесу. Показано, що інтерактивні технології значною мірою підвищують ефективність освітнього процесу, сприяють розвитку творчих здібностей студентів, забезпечують оволодіння навичками саморозвитку особистості.

Abstract.

The problem of creative abilities of the individual, the search for effective ways of their development refers to the universal problems of psychology and pedagogy and remains relevant at the present stage of social development. The article analyzes the concepts of "ability" and "creative ability". It is noted that the development of creative abilities of the student, his creative orientations takes place under various factors, but in the education system the implementation of these tasks is an important component of the educational process. It is shown that interactive technologies significantly increase the efficiency of the educational process, promote the development of creative abilities of students, provide mastery of personal self-development skills.

Ключові слова: творчість, творчий розвиток, творча особистість, творчі здібності, інтерактивні технології.

Keywords: creativity, creative development, creative personality, creative abilities, interactive technologies

Науковці, що займаються проблематикою природи творчої особистості ставлять питання, що саме відрізняє творчу особистість від інших, чи кожна особистість є потенційно творчою. З цією метою досліджуються індивідуально-психологічні особливості творчих людей, соціально-психологічні аспекти розвитку та діяльності творчих людей, особливості продуктів творчої діяльності. Зокрема, вивчення індивідуально-психологічних особливостей творчої особистості включає дослідження специфіки перебігу психічних процесів, характерологічні особливості, структуру та рівень здібностей, спрямованість та ціннісно-сміслові орієнтації особистості, її прояви на рівні поведінки, спілкування та ін.

Б.М.Теплов вважав, що здібності є якостями або окремими структурами якостей особистості, які виступають як її індивідуально-типологічні особливості і формуються на основі задатків індивіда [6].

Вчений виділив три ознаки здібностей, які, на думку дослідника його праць В.М.Дружиніна, стали тією основою визначення, що найчастіше використовується спеціалістами:

1) здібності - це індивідуально-психологічні особливості, які відрізняють одну людину від іншої;

2) здібності - це лише ті особливості, які мають відношення до успішності виконання діяльності або декількох діяльностей;

3) здібності не можуть бути зведені до знань, вмінь та навичок, які вже має людина, хоча і обумовлюють легкість та швидкість їх здобуття [2, с. 12].

Б.М.Теплов вказує на те, що, крім успіху в діяльності, здібність детермінує швидкість та легкість оволодіння тією чи іншою діяльністю. Він дійшов висновку, що талант як такий - багатосторонній, і підкреслював, що не про співіснування різних обдарованостей має йтися, а про широту самої обдарованості. Вчений вважає, що можливість успішно діяти в різних областях пояснюється, перш за все, наявністю загальних моментів обдарованості, які мають значення для різних видів діяльності. В цьому - центр наукової проблеми багатосторонності обдаровань. Він акцентував увагу на тому, що обдарованість є поняття індивідуально-психологічне і проблема обдарованості є проблемою, перш за все, якісною, а не кількісною [6].

В.О. Моляко вважає, що здібності - це «стійкі властивості людини, що виявляються в її навчальній, виробничій та іншій діяльності і являють собою умову її успіхів» [5, с. 4].

Вчений стверджує, що люди народжуються не однаковими. Є деякі природжені відмінності між

ними, хоча вони не такі значні, як звичайно думають. Здібності є результатом розвитку. Вони формуються на ґрунті природжених передумов під провідним впливом суспільних умов існування кожної людини, її навчання і виховання.

В основі градації рівнів прояву творчих здібностей В.Клименко розглядає здатність людини оригінально вирішувати задачі, що зумовлюються механізмом творчості, який забезпечується повноцінною роботою трьох складових: енергопотенціалу, психомоторики та критичності [3]. Важливою характеристикою творчості є, на думку вченого, процес асиміляції дисгармонії в гармонію, і відповідно, дослідником розглядається здатність творчої особистості відчувати дисгармонію та відчувати внутрішню потребу перетворювати її в гармонію, що відбувається в процесі постановки та оригінального вирішення задачі [3].

Інноваційні технології отримання знань вимагають глибоких теоретичних, методичних знань, педагогічної майстерності, глибокого осягнення духовного світу студентів. Інноваційні технології пов'язані з ефективним використанням інтерактивних методів навчання. Інтерактивність (англ. interact – взаємна дія) означає перебування у відносинах діалогу або можливість взаємної дії. Технологія інтерактивного навчання спрямована на організацію в інтерактивній діяльності етапу певного зв'язку між студентом і викладачем, між тим, хто навчається і тим, хто навчає.

У перспективному баченні інтерактивного навчання важливим є «не те, як багато студенти знають, а як багато вони дізналися і що робитимуть зі своїми знаннями» [1, с.23]. Враховуючи вищезазначене, особливості викладання навчального матеріалу в режимі інтерактивності передбачає два важливих аспекти:

- вибір і поєднання декількох важливих факторів як інструменту оптимізації і саморефлексії;
- визначення моментів, що вважаються найоптимальнішими [4, с.30].

Проблемність завдання збуджує активність студентів, спонукає замислюватися над матеріалом, з яким вони працюють, дивитися на факти під різними кутами зору. Для обговорення викладач обирає важливу проблему, значущу для молоді, для їхнього сьогоденного життя й таку, що викликає позитивні емоції. Під час обговорення кожен має змогу запропонувати свою власну версію, використовуючи свій життєвий досвід та набуті знання, таким чином проявити самостійність та індивідуальність.

Такий об'єктивний метод колективного обговорення проблемного матеріалу, пошук різних варіантів розв'язання завдань спонукає студентів, учнів, майбутніх фахівців виявляти свої здібності, уяву і творчість тощо. Використання зазначеного методу дає можливість студентам вільно висловлювання думок усіх учасників, аналіз та удосконалення чужих ідей і допомагає знаходити багато ідей

УДК 373.5.091.12

та рішень. Ця форма роботи дозволяє набути навичок співробітництва, оволодіти вмінням спілкуватися, висловлюватися та активно слухати співрозмовника. Описаний вище метод «допомагає проводити дискусію зі спірної теми. Він дає можливість висловитися кожному учаснику, продемонструвати різні думки з теми, обґрунтувати свою позицію або перейти на іншу позицію у будь-який час, якщо вас переконали, та назвати більш переконливі аргументи» [1, с. 25]. Вдалий добір тем, найбільш цікавих випадків, проблем сприяє вихованню особистих, професійних та громадянських якостей студента.

З метою найбільш ефективного використання інтерактивних технологій для розвитку творчих здібностей студентів викладачеві потрібно дуже ретельно ставитися до планування своєї роботи відповідно до теми та мети заняття, не забуваючи про виховний вплив навчального матеріалу.

Найголовніше завдання викладача у будь-якій ситуації – створити в аудиторії творчу атмосферу, заохотити до пізнання, поважати інтелектуальну силу студента.

Використання інтерактивних технологій навчання є особливою формою організації пізнавальної розумової діяльності. Однією з багатьох його головних цілей є створення комфортного навчального середовища, атмосфери, яка найкраще сприяє співпраці, розумінню та доброзичливості в класі, а також дозволяє персоналізувати навчання.

В результаті обговорення певної теми студенти вчаться реалізовувати інтерактивну діяльність у будь-якому освітньому середовищі, порівнювати паралельні світогляди, вирішувати складні завдання на основі аналізу певної ситуації та інформації, критично мислити.

Література

1. Абрамчук О. В. Використання інтерактивних технологій з метою розвитку творчих здібностей студентів. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. 36. наук.праць. Київ – Вінниця, 2016. С. 23-28.
2. Дружинин В.М. Психология общих способностей. СПб: Питерком, 1999. 368 с.
3. Клименко В.В. Психология творчества. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 480 с.
4. Комар О. І. Нове покоління обирає інтерактивні технології навчання. Підготовка педагогічних кадрів у вищих навчальних закладах у контексті процесів глобалізації : матеріали Всеукраїнської наук.-метод. конференції (м. Умань, 17 – 18 листопада 2005 р.). Київ : Міленіум, 2005. 212 с.
5. Моляко В.О. Актуальні соціально-психологічні аспекти обдарованості Обдарована дитина. 1998. №1. С. 4-5.
6. Теплов Б.М. Проблемы индивидуальных различий. М.: Наука, 1961.